

Ervaren werkdruk het grootst onder journalisten en redacteuren

Bezwaarde beroepen

Wat is zwaarder: het leggen van stoeptegels of het dansen van het Zwanenmeer?

En wie ondervindt een grotere psychische druk, de luchtverkeersleider of de verpleegkundige?

Lichamelijke en psychische belasting zijn grootheden die zich lastig in een objectieve maat laten vangen. Regelmatig gebruik van spierkracht tijdens het werk is een bruikbare indicator voor lichamelijke belasting. Psychische belasting valt af te meten aan het regelmatig ervaren van hoge tijdsdruk. Door werkenden te vragen naar het gebruik van spierkracht en de ondervonden tijdsdruk ontstaat een beeld van de ondervonden lichamelijke en psychische belasting in de verschillende beroepen.

Lagere opleidingseisen

Lichamelijk belastend werk komt vaker voor bij beroepen met lagere opleidingseisen. Van de tien beroepsgroepen die in 1998 het gebruik van spierkracht het meest rapporteren, zijn zes van elementair niveau (basisonderwijs) of laag niveau (vbo/mavo) en vier van middelbaar niveau (havo/vwo/mbo). Werknemers uit de hogere beroepen (hbo/wo) geven juist vaker psychische belasting aan. Slechts twee van de tien beroepsgroepen die melden onder hoge tijdsdruk te werken, zijn van middelbaar niveau.

Wegenbouw het zwaarst

Wegwerkers en straatmakers staan al jarenlang bovenaan in de toptien van lichamelijk belastende beroepen. Tachtig procent van de werkenden in deze beroepen geeft in 1998 aan regelmatig kracht te gebruiken tijdens het werk. Op de tweede plaats komen middelbare (para)medische beroepen zoals ziekenverzorger. Hiervan zegt zo'n 75 procent regelmatig kracht nodig te hebben.

Van de lager opgeleide (para)medici zoals verpleeghulpen en leerling-verpleegkundigen meldt 66 procent regelmatig zwaar lichamelijk werk te verrichten. In 1996 gaf nog 75 procent van hen te kennen regelmatig spierkracht te gebruiken. Daarmee zakt deze beroepsgroep in de toptien van zwaarste beroepen van de derde naar de vierde plaats. Voor het overige veranderde er weinig in deze toptien.

Tijdsdruk in de zorg

In de toptien van beroepen met de meeste psychische belasting maakte tussen de 54 en 65 procent van de werkenden in 1998 mel-

ding van hoge tijdsdruk op het werk. De percentages liggen vrij dicht bij elkaar. Onderlinge verschuivingen treden daardoor vaker op. Desondanks bezetten journalisten en redacteuren al enkele jaren de toptippositie. Ook managers zijn voortdurend in de toptien te vinden.

Onder stewardessen en ziekenverzorger neemt het gevoel onder tijdsdruk te werken de laatste jaren toe. Vooral bij ziekenverzorger is de ervaren tijdsdruk snel gestegen. In 1996 kwam deze groep nog niet in de toptien voor, in 1997 bereikte zij de achtste plaats en in 1998 staat zij op de vijfde plaats.

Enkele beroepsgroepen scoren hoog op zowel regelmatige krachtsinspanning als regelmatig onder tijdsdruk werken. Vooral stewardessen en ziekenverzorger ervaren hun beroep vaak als lichamelijk én geestelijk belastend. ◀

Hendrika Lautenbach

De tien zwaarste beroepen, 1998

